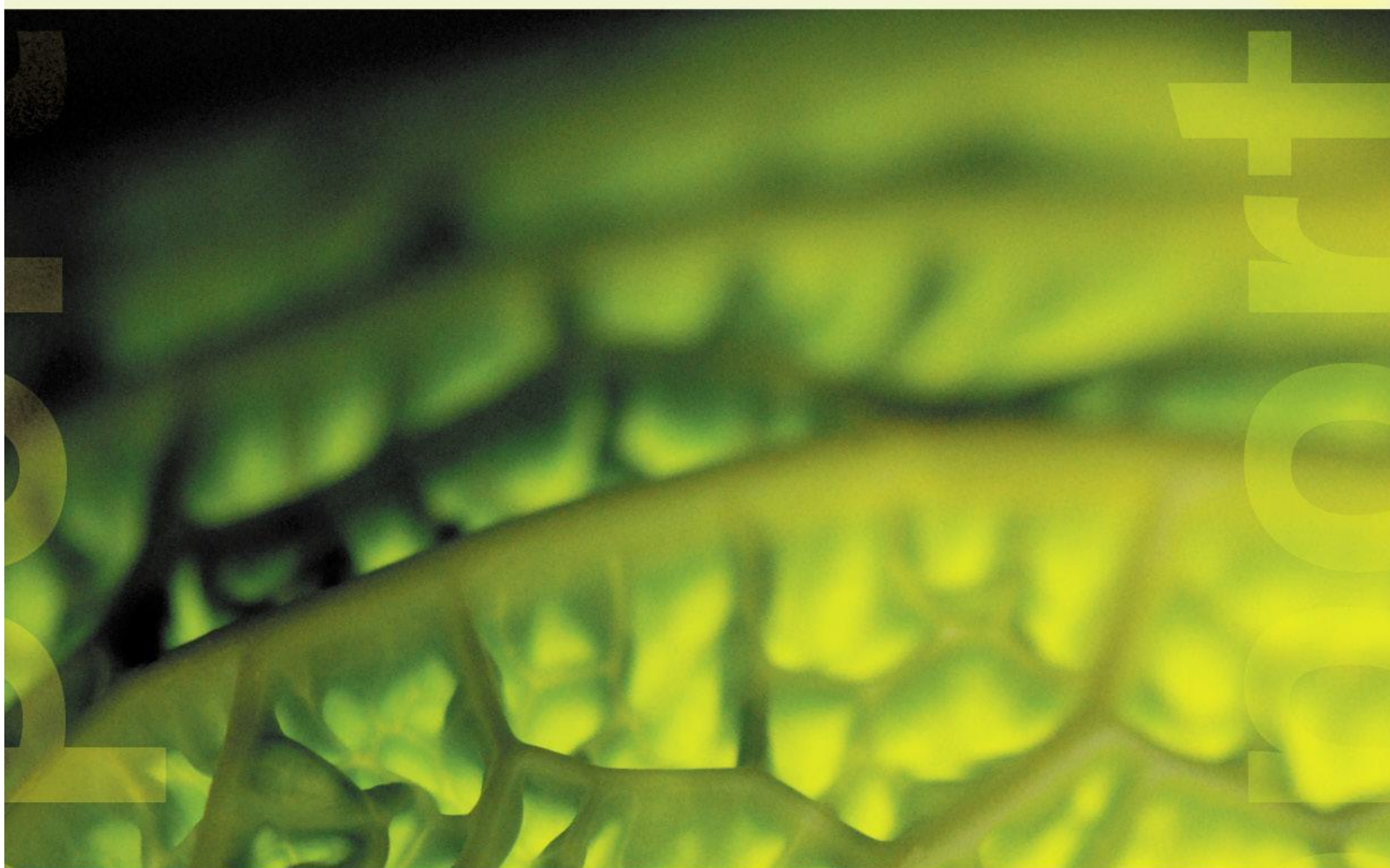

Product-info Tomaat

Een kwantitatieve analyse van productie, handel en consumptie van tomaten

In 2009 hebben de Nederlandse tomatentelers een recordoogst weten te behalen en 2010 zal mogelijk een nieuw record opleveren. Helaas voor de telers ging de recordoogst van 2009 gepaard met ronduit slechte prijzen. Deze eeuw brachten de tomaten alleen in 2004 gemiddeld lagere prijzen op. Gelukkig voor de telers is het prijsverloop in 2010 een stuk beter dan vorig jaar.

Lichte daling areaal trostomaten

De groei van het tomatenareaal is ook in 2009 doorgedaan, maar niet zo sterk als in de voorgaande jaren. Het areaal trostomaten nam voor het eerst zelfs licht af. Bij het areaal losse tomaten (inclusief de specialties) zette de stijgende lijn die in 2006 begon wel verder door. De tomatenoogst viel in 2009 10% hoger uit dan in 2008. Dat is een grotere toename dan de groei van het areaal (+2%). Prijstechnisch gezien was 2009 een beroerd jaar. Sinds 2004 zijn de prijzen die telers gemiddeld voor hun tomaten ontvingen niet zo laag geweest. De recordoogst van 2009 bracht dus (bijna) recordlage prijzen op. Het prijsverloop van 2010 ziet er voor de telers beter uit, zeker bij de losse tomaten.

Exportrecord

Behalve een recordoogst leverde 2009 ook een recordexport op. Het jaar begon wat aarzelend met een lagere uitvoer in het eerste kwartaal dan in 2008, maar dat werd later meer dan goedge maakt. Met 747 miljoen kilogram viel de export uiteindelijk 12% hoger uit. Alle belangrijke afzetmarkten, behalve Rusland, namen in 2009 meer Nederlandse tomaten af. Opvallend hierbij is de toename van de uitvoer naar de tomatenproducerende landen Frankrijk (+27%), Italië (+85%) en Spanje (+93%). Sinds een aantal jaren is het aandeel van de trostomaten in het exportassortiment stabiel. Ongeveer tweederde van de tomatenexport bestaat nu uit trostomaten. De meeste landen importeren minder losse tomaten dan trostomaten uit Nederland. Het Verenigd Koninkrijk en Ierland zijn hierop de belangrijkste uitzonderingen, die importeren meer losse tomaten. Sommige landen, zoals Italië en Spanje, importeren bijna alleen maar trostomaten uit Nederland.

Export in 2010

De uitvoer is dit jaar eerder op gang gekomen dan in 2009. Tot en met juli is er in 2010 11% meer Nederlandse tomaat uitgevoerd dan in dezelfde periode in 2009. In vergelijking met 2009 is de uitvoer naar de meeste landen toegenomen. De belangrijkste uitzonderingen zijn Italië (-5%), Tsjechië (-3%), België (-4%) en Rusland (-67%). In het geval van Rusland is de werkelijke omvang van de uitvoer onzeker. De geregistreerde uitvoer naar Rusland is na 17 mei ingezakt, omdat vanaf dat moment Rusland formeel geen keuringscertificaten van het KCB meer accepteerde.

Lagere prijzen, meer consumptie

Na 2007 is het percentage huishoudens in Nederland dat tomaten koopt twee jaar op rij licht gestegen. Ook de gekochte hoeveelheid en het bestede bedrag per huishouden zijn toegenomen. De gemiddelde consumentenprijs, die in de afgelopen jaren alleen maar was gestegen, daalde in 2009 met 16 cent. Uit marktonderzoek blijkt dat bijna 20% van de jonge alleenstaanden nooit tomaten koopt, terwijl deze toch als gezonde tussendoorsnack goed zouden moeten passen bij hun levensstijl. Van de oudere alleenstaanden koopt 18% nooit tomaten.

Minder Spaanse export

De totale Spaanse tomatenexport daalde in 2009 met 13% naar 830 miljoen kg, tegen 957 miljoen kg in 2008. De top 5 afzetlanden voor de Spaanse tomaten namen in 2009 allemaal minder af dan in het jaar er voor. Ook naar Rusland (-28%) gingen duidelijk minder Spaanse tomaten. In het seizoen 2009/'10 is vanuit Almeria 2% minder tomaat uitgevoerd dan in het seizoen 2008/'09. De uitvoer begon in september 2009 wat aarzelend, maar kwam daarna goed op stoom. Vooral in november werd er relatief veel geëxporteerd. In 2010 viel de uitvoer iedere maand lager uit dan in 2009, vooral in de maanden februari en maart.

Meer uitvoer uit België

Na de relatief lage export in 2008 is de export van tomaten uit België in 2009 weer toegenomen. Bijna alle belangrijke afzetmarkten namen meer tomaten uit België af. De belangrijkste uitzondering hierop was Rusland (-39%). De uitvoer naar Duitsland is weliswaar gegroeid (+3%), maar ligt nog duidelijk onder het niveau van de periode 2005-2007.

Minder import in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk

In Duitsland vertonen zowel het areaal als de productie van tomaten sinds 2006 een opgaande lijn. De invoer van tomaten in Duitsland is in 2009 7% lager uitgevallen dan in 2008. Er werden meer Nederlandse tomaten naar Duitsland uitgevoerd, maar de doorvoer van tomaten naar Duitsland via Nederland nam af. De invoer uit Spanje daalde fors, met 20%. De gemiddelde huishoudelijke aankoop van tomaten in Duitsland is in 2009 voor het vierde jaar op rij licht gedaald. De Britse tomatenproductie is, na een aantal jaren van groei, in 2009 licht gedaald. De import van tomaten in het Verenigd Koninkrijk is in 2009 met 5% gedaald. De invoer van Nederlandse tomaten nam wel toe, waardoor het Nederlandse aandeel op de Britse tomatenmarkt groter werd. Niet alleen de invoer uit Nederland is gestegen, ook de directe import van tomaten uit Marokko is flink toegenomen.

Marktaandeel in Zweden richting 50%

De invoer van tomaten in Zweden heeft de laatste vier jaar geschommeld tussen 84 en 86 miljoen kg per jaar. Het aandeel van de Nederlandse tomaten is in dezelfde periode gestegen van 42% naar 48%.

Spanje heeft de laatste jaren wat marktaandeel verloren in Zweden. De invoer uit Frankrijk is gestegen. Het gaat hier waarschijnlijk vooral om doorgevoerde Marokkaanse tomaten.

Meer import uit Marokko

De landen van de Europese Unie importeren vooral Marokkaanse tomaten in de periode november – april, maar in 2009 was er een flinke toename van de import in de maand mei. Een aantal EU-landen importeert zelf geen tomaten uit Marokko maar doet dat via Frankrijk, het belangrijkste invoerland en doorvoerland voor Marokkaanse groenten. Landen als het Verenigd Koninkrijk, Nederland en Italië hebben de laatste tijd meer tomaten direct uit Marokko geïmporteerd.

Meer informatie over dit onderzoek of het hele rapport ontvangen? Neemt u dan contact op met Peter van der Salm, 079-3470662 of p.vandersalm@tuinbouw.nl

samenvatting

Productschap Tuinbouw

Adres Louis Pasteurlaan 6
Postbus 280, 2700 AG Zoetermeer
Telefoon 079 - 347 07 07
Fax 079 - 347 04 04
Internet www.tuinbouw.nl
e-mail info@tuinbouw.nl

rapport
tuinbouw
zoetermeer